

คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่ง
สหประชาชาติ

ความคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 26

เรื่อง

สิทธิเด็กกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ฉบับสำหรับเด็ก

2566

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ให้คำมั่นที่จะปกป้องสิทธิเด็ก อนุสัญญาดังกล่าวอธิบายคำจำกัดความของเด็ก สิทธิของเด็ก และความรับผิดชอบของรัฐบาลในการปกป้อง ส่งเสริม และปฏิบัติตามสิทธิเด็ก

คณะกรรมการสิทธิเด็กประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิเด็กจากทั่วโลก จำนวน 18 คน คณะกรรมการสิทธิเด็กประชุมร่วมกัน 3 ครั้งต่อปี ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อหารือสถานการณ์การปกป้องและส่งเสริมสิทธิเด็กในแต่ละประเทศที่ร่วมลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงสำหรับแต่ละประเทศ

คณะกรรมการสิทธิเด็กได้จัดทำเอกสารที่มีชื่อเรียกว่าความคิดเห็นทั่วไป ซึ่งอธิบายความให้แก่รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ทราบถึงเกี่ยวข้องระหว่างสิทธิเด็กกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งที่รัฐบาลควรดำเนินการเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก คุณกำลังอ่านเอกสารดังกล่าวฉบับสำหรับเด็ก ซึ่งคณะที่ปรึกษาเด็กสำหรับความคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 26 ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ

บทนำ

ภัยจากสิ่งแวดล้อมเป็นภัยคุกคามต่อสิทธิเด็กทั่วโลก เด็กกำลังเรียกร้องให้มีการดำเนินการโดยทันที และสิทธิของพวกเขาต้องได้รับการปกป้อง สิ่งแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย และยั่งยืน เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและจำเป็นต่อการส่งเสริมสิทธิเด็กให้เกิดขึ้นจริง เอกสารความคิดเห็นทั่วไปฉบับนี้อธิบายความจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนในด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งที่รัฐบาลต้องดำเนินการเพื่อปกป้องสิทธิเด็กนอกจากนั้นยังชี้ชัดเจนว่ารัฐบาลมีหน้าที่ต้องปกป้องสิทธิทั้งของเด็กในวันนี้และของเด็กรุ่นต่อไป ในอนาคต

ความพยายามของเด็กในการยืนหยัดเพื่อสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมเป็นแรงผลักดันให้คณะกรรมการสิทธิเด็กจัดทำเอกสารความคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 26 ซึ่งเด็กมีบทบาทสำคัญในการจัดทำ โดยเด็ก 16,331 คน จาก 121 ประเทศ ได้ร่วมแบ่งปันมุมมองและความเห็นในกระบวนการปรึกษาหารือ ซึ่งได้รับการออกแบบร่วมกับสมาชิกคณะที่ปรึกษาเด็กสำหรับเอกสารความคิดเห็นทั่วไปฉบับนี้ ทั้งนี้ คำพูดของเด็กที่มีการอ้างถึงในเอกสารความคิดเห็นทั่วไปฉบับนี้มาจากกระบวนการปรึกษาหารือดังกล่าว

สามารถเปิดดูคลิปวิดีโอและโปสเตอร์เกี่ยวกับเอกสารความคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 26 ซึ่งจัดทำขึ้นสำหรับเด็ก รวมทั้งคำพูดของเด็กที่มีการอ้างถึงในเอกสารดังกล่าวได้ที่

"ผมต้องการบอกพวกเขา (พวกผู้ใหญ่) ว่า เราคือคนรุ่นต่อไปในอนาคต หากคุณทำลายโลกใบนี้ แล้วจะให้เราไปอยู่ที่ไหน?"

(เด็กชายอายุ 13 ปี จากอินเดีย)

childrightsenvironment.org

สิทธิเด็กเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างไร?

สิทธิเด็กในด้านต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงและมีความสำคัญเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม สิทธิบางด้านกำลังถูกคุกคามจากภัยจากสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ขณะที่สิทธิบางด้านมีบทบาทสำคัญในการช่วยปกป้องสิทธิเด็ก เช่น สิทธิในการศึกษา

ข้อ 2

สิทธิในการไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

ภัยจากสิ่งแวดล้อมอาจเป็นภัยร้ายแรงสำหรับเด็กบางกลุ่มโดยเฉพาะเด็กในกลุ่มชนพื้นเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ เด็กพิการ และเด็กที่อาศัยอยู่ในสถานที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รัฐบาลต้องรวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมระหว่างเด็กกลุ่มต่างๆ และหาทางแก้ไขโดยต้องระมัดระวังผลกระทบทางลบต่อเด็กในการกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อ 3

ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

ในการตัดสินใจกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รัฐบาลต้องพิจารณาผลกระทบต่อเด็ก รวมทั้งแนวทางการสนับสนุนสวัสดิภาพและการพัฒนาของเด็กทั้งในวันนี้และในอนาคต

ข้อ 6

สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนา

เด็กควรมีชีวิต เติบโต และพัฒนาในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขอนามัย และได้รับการสนับสนุนที่ต้องการ รวมทั้งไม่ควรตกอยู่ในความเสี่ยงต่อภัยจากสิ่งแวดล้อม เช่น มลภาวะ หรือการสัมผัสสารตะกั่ว

ข้อ 12

สิทธิในการได้รับการรับฟัง

เด็กควรได้รับการรับฟังอย่างจริงจังจากผู้ใหญ่และมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นต่อประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรัฐบาลควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยให้แน่ใจว่าเด็กได้รับทราบว่ามีมุมมองของพวกเขาถูกนำไปประกอบการพิจารณาอย่างไร

ข้อ 13 และ 15

สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก การสมาคม และการชุมนุมอย่างสงบ

เด็กจำนวนมากยื่นหยัดเพื่อสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมในฐานะนักปกป้องสิทธิมนุษยชน หลายคนใช้เวลาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นกับเพื่อนและกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้วยการเปิดพื้นที่ปลอดภัยที่เอื้ออำนวยให้เด็กได้แสดงออกและควรออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ข้อ 13 และ 17

การเข้าถึงข้อมูล

รัฐบาลควรทำให้แน่ใจว่าเด็กได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศที่แม่นยำและชัดเจน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานและกระบวนการตัดสินใจในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง ทั้งนี้ ควรมีการแบ่งปันข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เด็กที่มีอายุและภูมิหลังแตกต่างกันเข้าใจได้เหมือนกัน

ข้อ 19

สิทธิในการเป็นอิสระจากความรุนแรงทุกประเภท

ภัยจากสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจนำไปสู่สถานการณ์ที่ไม่มั่นคง ความขัดแย้ง และความไม่เท่าเทียมซึ่งทำให้เด็กมีความเสี่ยงมากขึ้นต่อความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจรัฐบาลควรเพิ่มความพยายามในการปกป้องเด็กด้วยการลงทุนในบริการสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะและดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่ต้นเหตุ

ข้อ 24

สิทธิในสุขภาพ

สุขภาพร่างกายและจิตใจของเด็กไม่ควรได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมลพิษระบบนิเวศที่ไม่ดีต่อสุขภาพและความเสื่อมโทรมของความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ เด็กต้องสามารถเข้าถึงการสนับสนุนและบริการสุขภาพได้เมื่อพบว่าตัวเองมีปัญหาสุขภาพ

ข้อ 26 และ 27

สิทธิในความมั่นคงทางสังคมและความเป็นอยู่ที่ได้มาตรฐาน

เด็กควรจะเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย น้ำสะอาด ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและเติบโต รัฐบาลต้องสร้างหลักประกันว่าเด็ก ๆ จะไม่ตกอยู่ในความยากจนหรือในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย

ข้อ 28 และ 29

สิทธิในการศึกษา

เด็กควรได้รับการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมควรจะสนับสนุนให้เด็กได้เชื่อมโยงและให้ความเคารพต่อสิ่งแวดล้อม โดยสถานที่การเรียนรู้ควรปลอดจากภัยจากสิ่งแวดล้อม

ข้อ 30

สิทธิของเด็กในกลุ่มชนพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์

เด็กในกลุ่มชนพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์มักมีวิถีชีวิตความอยู่รอดและประเพณีวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รัฐบาลควรทำให้แน่ใจว่าสิทธิของพวกเขาได้รับการปกป้องและพวกเขาได้มีส่วนร่วมในทุกการตัดสินใจที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ข้อ 31

สิทธิในการเล่นและพักผ่อน

เด็กควรได้เล่นและเคลื่อนไหวร่างกายในสถานที่สะอาดและปลอดภัย และได้สัมผัสธรรมชาติ รัฐบาลต้องพิจารณาเกี่ยวกับพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กได้เล่นและพักผ่อนในการวางแผนพัฒนาชุมชนหรือพื้นที่สาธารณะที่จะมีเด็กไปใช้งาน

สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย และยั่งยืน

คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติให้การรับรองว่าเด็กมีสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย และยั่งยืน เด็กต้องการสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ซึ่งเป็นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนในทุกด้าน เด็กควรเข้าถึงอากาศและน้ำสะอาด สภาพภูมิอากาศที่ปลอดภัย ระบบนิเวศที่ถูกสุขอนามัย ความหลากหลายทางชีวภาพ อาหารที่ถูกสุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย

สิ่งที่รัฐบาลต้องดำเนินการเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก รวมถึงสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย และยั่งยืน

ความเคารพ

ความเท่าเทียม

ความร่วมมือ

เคารพ ปกป้อง และทำให้สิทธิเด็กเกิดขึ้นจริง ด้วยการดำเนินการอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม และปฏิบัติตามคำมั่นที่จะทำให้เด็กทุกคนได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย และยั่งยืน

ดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสิทธิเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทำความเข้าใจ (และแก้ไข) ผลกระทบที่เกิดจากการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความแตกต่างของผลกระทบต่อเด็กที่มีอายุและภูมิหลัง

ทำให้แน่ใจว่าภาคธุรกิจให้ความเคารพสิทธิเด็กด้วยการกำหนดกฎระเบียบและนโยบายเพื่อป้องกันไม่ให้บริษัทต่าง ๆ ก่อมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็ก รวมทั้งไม่มีการปกปิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ

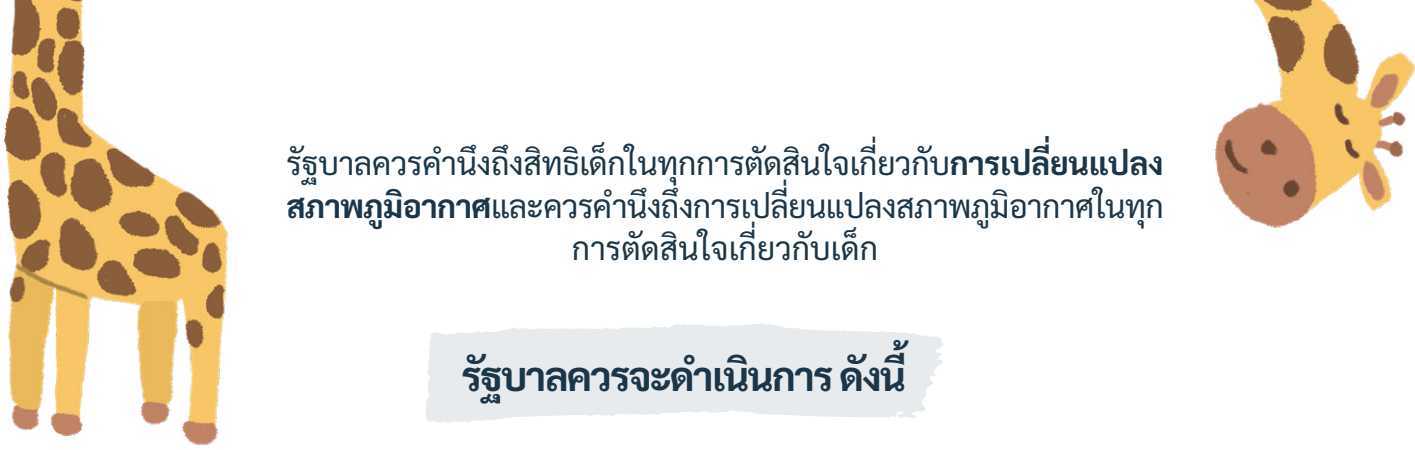
ทำให้แน่ใจว่าเด็กได้รับการสนับสนุนให้เข้าถึงความยุติธรรม กล่าวคือ ได้รับการแก้ไขปัญหา การสนับสนุน และการเยียวยาสำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ

ร่วมมือกับรัฐบาลประเทศอื่น ๆ เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ได้จำกัดอยู่ในเขตแดนของประเทศใดประเทศหนึ่ง ประเทศที่ก่อผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุดและมีทรัพยากรมากที่สุดควรมีความรับผิดชอบมากกว่าประเทศอื่นและให้การสนับสนุนแก่ประเทศที่ได้รับผลกระทบที่สุด

“สถานะโลกร้อนและปัญหาอื่น ๆ จะไม่สามารถแก้ไขได้ หากปราศจากความร่วมมือในระดับโลก”

(เด็กหญิงอายุ 11 ปี จากจีน)

รัฐบาลควรคำนึงถึงสิทธิเด็กในทุกการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็ก

รัฐบาลควรจะดำเนินการ ดังนี้

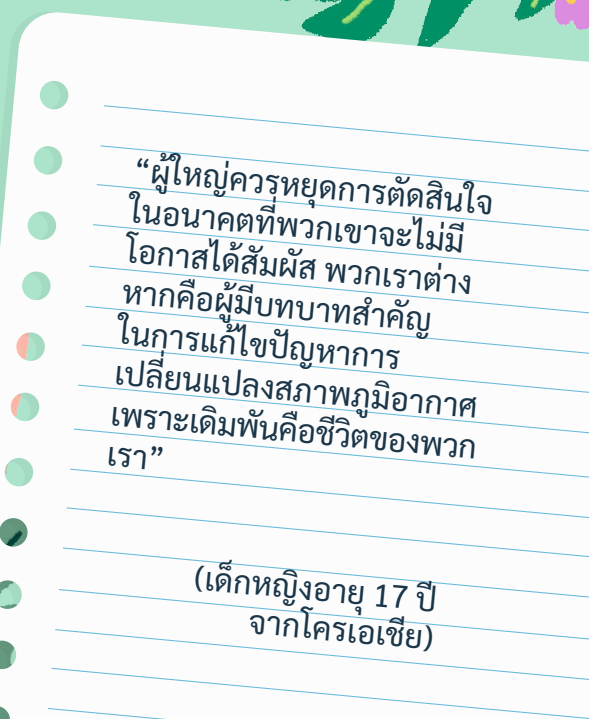
- **บรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**ด้วยการปฏิบัติตามคำมั่นที่จะจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกและดำเนินการอย่างเร่งด่วนตามที่นักวิทยาศาสตร์บอกเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการปรับตัวการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาและการปกป้องเด็กซึ่งได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรวมถึงการทำให้อาคารโรงเรียนและท่อน้ำประปาทนทานต่อพายุ น้ำท่วม และสภาพอากาศสุดโต่งอื่น ๆ และการจัดหาอาหารให้เพียงพอในสถานการณ์ฉุกเฉิน

- ให้ความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการแก่ประเทศที่ประสบความสูญเสีย และความเสียหาย และเกิดผลกระทบต่อสิทธิเด็ก

- ทำให้แน่ใจว่าการดำเนินงานของภาคธุรกิจรวมถึงธุรกิจข้ามชาติที่ดำเนินงานในมากกว่าหนึ่งประเทศ ไม่ก่อผลกระทบเชิงลบต่อสิทธิเด็ก ด้วยการทำให้แน่ใจว่า ภาคธุรกิจมีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงอย่างรวดเร็ว และมีการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน

- ทำให้แน่ใจว่าการสนับสนุนทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศจะไม่เป็นการสนับสนุนการกระทำที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก

“ผู้ใหญ่ควรหยุดการตัดสินใจในอนาคตที่พวกเขาจะไม่มีโอกาสได้สัมผัส พวกเราต่างหากคือผู้มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพราะเดิมพันคือชีวิตของเรา”

(เด็กหญิงอายุ 17 ปี
จากโครเอเชีย)

General Comment

Child rights, environment and climate change

Terre des Hommes
International Federation

